

בש"פ 8273/14 - טל כהן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 8273/14

לפני: כבוד השופט ד' ברק-ארז

העורר: טל כהן

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מיום 25.11.2014 במ"ת 54247-11-14 שניתנה על ידי כבוד סגן הנשיאה ע' מודריק

תאריך הישיבה: י"ז בכסלו תשע"ה (9.12.2014)

בשם העורר: עו"ד עופר קופרמן, עו"ד רודי שטר

בשם המשיבה: עו"ד קרן רוט, עו"ד חגי בנימין, עו"ד פנינה לוי

החלטה

1. לפני ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 25.11.2014 (מ"ת 54247-11-14, סגן הנשיאה ע' מודריק) אשר דן בבקשה למעצר עד תום ההליכים בעניינו של העורר, והורה על קבלת תסקיר מבחן בעניינו ועל הישארותו במעצר עד להחלטה אחרת.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 11.9.2014 נעצר העורר על פי צו מעצר בחשד לעבירות סמים שונות, בעקבות חיפוש שנערך בביתו ובו נמצאו סמים מסוכנים. מעצר זה הוארך שלוש פעמים בבית משפט השלום בתל אביב-יפו (מ"י 31878-09-14). ערר שהגיש העורר על הארכת המעצר האחרונה במסגרת הליך זה, מיום 21.9.2014, נדחה על ידי בית המשפט המחוזי ביום 22.9.2014 (עמ"י 51048-09-14, השופט ד'שריזלי). בהחלטה זו חזר בית המשפט המחוזי על קביעתו של בית משפט השלום כי אם לא תוצג חוות דעת לגבי החומרים שנתפסו עד למועד שבו תפקע הארכת המעצר, ישוחרר העורר. ביום 23.9.2014, בעקבות בקשה שהגישה המשיבה הורה בית המשפט על שחרור העורר לחלופת מעצר ביתית עד ליום 27.9.2014, וכן על הפקדת התחייבות עצמית, ערובה וערבות צד ג', בהסכמת הצדדים (השופט י' גת).

3. ביום 10.11.2014, לאחר שהעורר היה חופשי זה מספר שבועות, הוא נעצר בשנית. המעצר התבקש הן ביחס לעבירה מתאריך 11.9.2014, היינו מציאת החומרים המסוכנים בביתו ובמקומות נוספים המצויים בשליטתו, שבגינה היה עצור בעבר, והן ביחס לשלושה אירועים נוספים, הקשורים גם הם לעבירות סמים. כאשר התבקשה הארכת מעצרו בפני בית משפט השלום בראשון לציון (מ"י 21198-11-14, השופט ר' גלט) העלה בא-כוחו של העורר טענות כנגד חוקיות מעצרו. טענתו המרכזית בהקשר זה הייתה שאין מקום למעצר נוסף של העורר בגין עבירה שבגינה כבר נעצר (ביום 11.9.2014 ובהארכת המעצר שבאו בהמשך) ושוחרר. בית משפט השלום דחה את טענתו והורה על הארכת מעצרו של העורר בארבעה ימים.

4. בית משפט השלום קבע כי קיימים חשדות לעבירות סמים נוספות שבהן היה מעורב העורר, מעבר לזו שבגינה נעצר בעבר וכן שלאחר מעצרו הראשון התגלו עובדות וראיות נוספות. על כן, כך נקבע, בנסיבות אלה, הייתה זו זכותה וחובתה של המשטרה לעצור את העורר מחדש.

5. ביום 16.11.2014 הוארך מעצרו של העורר פעם נוספת, וביום 19.11.2014 הסכימו הצדדים על הארכה נוספת של מעצרו עד ליום 21.11.2014, לצורך ביצוע שלוש פעולות חקירה נוספות שצוינו בפני בית המשפט (השופט א' שרון). ביום 21.11.2014 הוגשה הצהרת תובע בעניינו של העורר, ומעצרו הוארך עקב כך עד ליום 25.11.2014.

6. ביום 25.11.2014 הוגש כתב אישום בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו כנגד העורר ושבעה אחרים. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצר עד תום ההליכים של הנאשמים בכתב האישום, ובכללם העורר. כתב האישום פורס פרשיית סמים מרובת משתתפים לפיה החשודים קשרו קשרים על מנת לייצר סמים מסוכנים, להחזיק בהם ולסחור בהם. ביחס לעורר, מפרט כתב האישום כיצד הוחזקו סמים מסוכנים במקומות שונים בידיעתו, כיצד העביר סמים מסוכנים וחומרים להפקתם למקלט שבו הוא החזיק סמים נוספים. בכתב האישום צוין כי העורר נעצר ביום 11.9.2014 ושנתפסו באמתחתו ובמקומות המצויים בשליטתו סמים מסוכנים. בכתב האישום נטען, כי לאחר המעצר המתואר, נפגש העורר בביתו עם אדם נוסף אשר הביא עמו חומרי ערבוב, המשמשים לייצור הסמים, והעביר אותם בהמשך למקום אחר. נטען, כי במסגרת כל התקופה הרלוונטית לכתב האישום החזיק העורר יחד עם הנאשמים הנוספים בחומרי ערבוב לצורך הכנה של סמים מסוכנים במשקל של למעלה מ-580 קילוגרמים, וכן החזיק עמם בסמים מסוכנים במחסנים שונים. בכתב האישום נטען כי העורר ייצר, החזיק, הכין וסחר בסמים מסוכנים בהיקף של מאות קילוגרמים יחד עם הנאשמים נוספים.

7. בגין מעשים אלו יוחסו לעורר העבירות הבאות: קשירת קשר לביצוע פשע (ייצור וסחר בסם) לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); ייצור הכנה והפקת סמים (ריבוי עבירות) לפי סעיף 6

לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש] התשל"ג-1973 (להלן: פקודת הסמים); סחר בסמים לפי סעיף 13 לפקודת הסמים יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין; ניסיון לייצור, הכנה והפקה של סמים (ריבוי עבירות) לפי סעיף 6 לפקודת הסמים יחד עם סעיף 25 לחוק העונשין; החזקת סמים שלא לצריכה עצמית (ריבוי עבירות) לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) לפקודת הסמים; החזקת כלים המשמשים להכנת סם שלא לשימוש בצריכה עצמית לפי סעיף 10 לפקודת הסמים; יצור וסחר בחומר האסור בהפצה לפי סעיף 7 לחוק המאבק בתופעת השימוש בחומרים מסוכנים, התשע"ג-2013; וכן החזקה והספקה של חומר מסוכן לפי סעיף 338(א)(8) ו-9 לחוק העונשין יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין.

8. ביום 25.11.2014 דן בית המשפט המחוזי בבקשה למעצר עד תום ההליכים שהוגשה בעניינם של הנאשמים, ובכללם העורר. בית המשפט המחוזי קבע כי קיימות בעניינו של העורר ראיות לכאורה לעבירות בפרשה המתוארת בכתב האישום. בית המשפט המחוזי נדרש גם לטענות שחזר והעלה בא-כוח העורר באשר לכך שמעצרו המחודש בבית משפט השלום לאחר שכבר היה משוחרר לא היה מוצדק. בית המשפט המחוזי קבע, כי מבלי להכריע בשאלה אם מעצר הימים שעליו הורה בית משפט השלום היה מוצדק או לא, כעת קיים כתב אישום המייחס לעורר עבירות חמורות בהיקף לא מבוטל, וקיימת הצדקה להורות על מעצרו של העורר עד למתן החלטה אחרת. כן הורה בית המשפט המחוזי על עריכת תסקיר מבחן בעניינו של העורר אשר יובא לדין בפניו ביום 16.12.2014.

הערר

9. הערר שבפני התמקד כל כולו בטענותיו של העורר כנגד ההחלטה על מעצרו חרף הפגם שנפל לשיטתו בכך שהוא חזר ונעצר בגין העבירה מיום 11.9.2014 לאחר שכבר היה משוחרר ממעצר בגין עבירה זו במשך כמה שבועות.

10. העורר, באמצעות בא כוחו עו"ד עופר קופרמן, טען כי מעצרו של אדם לאחר שכבר שוחרר נחשב לחריג (בהפניה לבש"פ 8015/09 קוניוף נ' מדינת ישראל (20.10.2009)). כמו כן, הוא הוסיף וטען כי מעצרו של העורר היה פגום בשים לב להוראותיו של סעיף 15 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים). לפי סעיף 15(א), כך נטען, בקשת מעצר צריכה לכלול גם "פרטים על מעצרים קודמים ועל בקשות מעצר קודמות הנוגעים לאותו ענין והמתייחסים לחשוד, והחלטות בית המשפט בהן", ויש לצרף אליה אף את "הפרוטוקולים של דיוני בית המשפט בבקשות המעצר הקודמות". כחריג לכך, וכאשר הוגשה בקשה ללא המסמכים האמורים, רשאי שופט להורות על מעצר לתקופה שלא תעלה על 24 שעות, לפי סעיף 15(ב) לחוק המעצרים. לטענת העורר, בית משפט השלום לא היה רשאי אפוא להורות על מעצרו למשך יותר מ-24 שעות.

11. באת כוח המדינה, עו"ד קרן רוט, טענה כי דין הערר להידחות. לטענתה, בנסיבות העניין הייתה הצדקה מלאה לאופן שבו התנהלה המשטרה, בשים לב לכך שהחקירה נגד העורר, אשר הולידה את כתב האישום המורכב שהוגש בסופו של דבר, הייתה חקירה סמויה. באת-כוח המדינה הסבירה כי המשטרה ביקשה למנוע "היעלמות" של חומרים שנתפסו, ועל כן היה צורך לעצור את העורר ביום 11.9.2014 באופן מיידי. עם זאת, באותה עת החקירה הסמויה נמשכה, ולא ניתן היה לחקור את העורר על אירועים נוספים בשל כך, והוחלט בסופו של דבר לשחרר את העורר. מעצרו הנוסף נעשה לאחר השלמתה של החקירה הסמויה. לטענת המדינה נמצאה אפוא הצדקה למעצר הנוסף של העורר לאחר שחרורו, וזו משתקפת גם בכתב האישום אשר מתייחס לאירועים נוספים מלבד זה שבגינו נעצר בפעם הראשונה. באשר לטענות העורר על סמך סעיף 15 לחוק המעצרים נטען כי אין יסוד לקביעה שהעובדות הנוגעות למעצר הקודם הוסתרו מבית משפט השלום, וכי הפרקליטות נהגה בעניין זה בשקיפות מלאה מולו. לבסוף, חזרה באת-

כוח המדינה על הנמקתו של בית המשפט המחוזי כי מכל מקום טענותיו של העורר באשר למעצרו על-ידי בית משפט השלום אינן צריכות להיות נדונות בשלב הנוכחי שלאחר הגשת כתב האישום. באת-כוח המדינה הוסיפה כי למעשה היה על העורר להגיש בעניין זה ערר על החלטתו של בית משפט השלום, ככל שחפץ בכך, אולם זאת הוא לא עשה.

דין והכרעה

12. לאחר ששקלתי את הדברים אני סבורה שדין הערר להידחות.

13. ראשית, במישור שיקול הדעת, הקביעה כי לא ראוי להחזיר למעצר מי שכבר שוחרר ממנו היא שיקול חשוב, אך הוא אינו שיקול מוחלט(ראו למשל: בש"פ 8584/04, 8637 מדינת ישראל נ' עליה, פ"ד נד(5) 821, 823-824 (2000) (להלן: עניין עליה); בש"פ 9400/00 זועבי נ' מדינת ישראל (2004)). אכן, עניין היותו של אדם משוחרר טרם מעצרו אינו השיקול היחיד שיש לשקול על כף המאזניים. זהו שיקול שיש לאזן אל מול נסיבות אחרות, ובכלל זה חומרי חקירה חדשים המניחים בסיס להגשתו של כתב אישום ומעלים חשד למסוכנות. אין ספק כי יש לשקול גם את דבר קיומם של נסיבות חדשות או מידע חדש המצדיקים החזרה למעצר (עניין עליה, בעמ' 824). במקרה שלפנינו מדובר בפרשה סבוכה הכוללת נאשמים רבים וחומרי חקירה חסויים, ונסבה על עבירות מרובות וחמורות. על כן, ברי כי יש לתת לנסיבות אלו משקל משמעותי, שיש בו כדי להטות את הכף כנגד שחרורו של העורר, לפחות בשלב זה.

14. שנית, במישור ההליך, העורר טען בפני כי לא הוגשו המסמכים הנדרשים לפי סעיף 15 לחוק המעצרים. באת-כוח המדינה טענה מנגד, כי כל המידע הדרוש הובא לידיעת בית משפט השלום. מעיון בבקשה במערכת נט המשפט עולה כי לא צוין בבקשה מעצרו הקודם של העורר, כמצוות סעיף 15(א)(1) לחוק המעצרים. מהבקשה אף לא עולה בבירור אם אכן צורפו המסמכים הנדרשים כמצוות סעיף 15(א)(2) לחוק המעצרים. עם זאת, מעיון בפרוטוקול הדיון מיום 10.11.2014, עולה כי בית משפט השלום אכן היה מודע למעצרו הקודם של העורר ולדיונים קודמים בהארכות מעצרו. אכן, אין מדובר בהתנהלות מיטבית, ולמותר לציין כי על המדינה לנהוג כמצוות החוק. עם זאת, לא ניתן לומר כי נושא המעצר הקודם לא היה בפני בית משפט השלום בעת שהחליט על מעצרו של העורר בשנית. כמו כן, בית משפט השלום דן בטענות שהעלה העורר נגד חוקיות המעצר. מיותר לציין כי העורר יכול היה להגיש ערר על החלטה זו אם חפץ בכך, אך לא פעל באופן זה.

15. שלישית, ובעניין זה אני תמימת דעים עם בית המשפט המחוזי, עם הגשת כתב האישום נוצרו נסיבות חדשות שאותן יש לשקול בכל הנוגע להחלטה על מעצרו של העורר.

16. לכך יש להוסיף, כי המעצר עליו הורה בית המשפט המחוזי בשלב זה הוא אך עד מתן תסקיר המבחן בעניינו של העורר, ולאחר מכן בית המשפט המחוזי יוכל לשקול את כלל נסיבות העניין, כשלפניו התמונה המלאה, ובכללה גם שחרורו של העורר ממעצר הימים בפעם הראשונה בה נעצר, כמפורט לעיל.

17. אשר על כן, הערר נדחה.

ניתנה היום, י"ח בכסלו התשע"ה (10.12.2014).

שׁוֹפֵט ת
